

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Martina Lachmanna a JUDr. Jaromíra Klepše v právní věci

žalobkyně: **UNIPETROL RPA, s.r.o.**
sídlem Záluží 1, Litvínov

proti

žalovanému: **Ministerstvo financí**
sídlem Letenská 525/15, Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2015, č. j. 904/57565/2011-39, v části, jíž nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o prominutí příslušenství daně,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2015, č. j. 904/57565/2011-39, **se zrušuje** v části výroku 1., jíž nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o prominutí penále z doměřené daně z příjmů právnických osob za rok 2006 ve výši 1 161 600 Kč, a v části výroku 2., jíž nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o prominutí úroku z prodlení z doměřené daně z příjmů právnických osob ve výši 2 000 378 Kč, a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaného bylo částečně vyhověno žádosti žalobkyně o prominutí penále a úroku z prodlení z dodatečně vyměřené daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2006 z důvodu odstranění tvrdosti podle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, (dále jen „zákon o správě daní“). Z předepsaného penále v celkové výši 2 904 000 Kč byla prominuta částka 1 742 400 Kč a z předepsaného úroku z prodlení v celkové výši 5 000 945 Kč byla prominuta částka 3 000 567 Kč. Žalobkyně má za to, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a zatížené libovůlí žalovaného, neboť z něj nevyplývá, proč bylo příslušenství daně prominuto právě v uvedeném rozsahu.

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný ve stručném odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že neshledal důvod pro prominutí příslušenství daně v podobě nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Žádost však považoval za částečně důvodnou za účelem odstranění tvrdosti. Přihlédl k dobré spolupráci žalobkyně se správcem daně při plnění nepeněžitých povinností a také k tomu, že žalobkyně nemá na daňových povinnostech nedoplatky. Dále žalovaný uvedl, že skutečnost, že zjištěné důvody vyměření daně nemají charakter zatajení skutečností daňovým subjektem, výši prominuté částky již neovlivní.

3. Důvod prominutí spočívající v časovém odstupu zahájení daňové kontroly delším než 12 měsíců od původního data splatnosti daně žalovaný nezohlednil, a to s odkazem na čl. 2 část B bod 13 pokynu Ministerstva financí D-330, kterým se vymezují nejčastější důvody pro prominutí příslušenství daně z důvodu tvrdosti podle ustanovení § 55a zákona o správě daní, (dále jen „pokyn D-330“), podle něž lze tento důvod prominutí příslušenství uplatnit jen vzhledem k penále podle § 63 zákona o správě daní ve znění do 31. 12. 2006, které však žalobkyni předepsáno nebylo.

III. Žaloba

4. Žalobkyně uvedla, že rozhodnutí žalovaného napadá pouze v částech jeho výroků, kterými její žádosti o prominutí příslušenství daně nebylo vyhověno. Dle názoru žalobkyně je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jelikož z jeho odůvodnění nelze seznat, proč bylo příslušenství prominuto právě v daném rozsahu a proč nebylo žádosti vyhověno zcela. S tím souvisí i námitka porušení zákazu libovůle při uplatnění správního uvážení ze strany žalovaného. Žalobkyně totiž ve své žádosti tvrdila celou řadu důvodů pro prominutí příslušenství daně, jimiž se však žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně nezabýval.

IV. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný navrhl, aby byla žaloba zamítnuta. Uvedl, že postupoval v souladu s pokynem D-330, na něž v napadeném rozhodnutí také odkázal. Účelem tohoto pokynu je právě stanovit transparentní mantinely správního uvážení při rozhodování o prominutí příslušenství daně, a proto se žalovaný nemohl dopustit excesu při správním uvážení, když

podle pokynu postupoval. V napadeném rozhodnutí je jasně vyloženo, ke kterým konkrétním důvodům žalovaný při rozhodování o prominutí daně přihlédl.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

6. Nejprve se soud zabýval otázkou, zda lze napadené rozhodnutí přezkoumat jen v části, v níž žádosti o prominutí příslušenství daně nebylo vyhověno, jak žalobkyně výslovně navrhla. Dospěl přitom k závěru, že takto omezený přezkum napadeného rozhodnutí možný je. Jak vyložil Ústavní soud v nálezu ze dne 22. 2. 2019, sp. zn. II. ÚS 819/18, bodech 40 a 41, při výkladu a aplikaci procesních předpisů v oblasti správy daní je třeba dbát ústavně zakotvené ochrany vlastnického práva a zásady minimalizace zásahu do majetkových práv daňového subjektu. V kontextu rozhodování o vrácení nadměrného odpočtu daně z přidané hodnoty tak Ústavní soud v uvedeném nálezu dospěl k závěru, že je třeba daňový řád vykládat tím způsobem, že lze daňovou povinnost rozdělit na spornou a nespornou část, a nesporná část nadměrného odpočtu tedy není daňovému subjektu zadržována po dobu, kdy probíhá řízení týkající se části sporné.

7. Uvedené závěry je třeba na nyní projednávanou věc aplikovat tak, že pokud je mezi žalobkyní a žalovaným nesporné, že část příslušenství daně žalobkyni prominuta být měla, nelze tuto fakticky nespornou část napadeného rozhodnutí v rozporu s vůlí žalobkyně učinit předmětem soudního přezkumu. Takový postup by odporoval nejen ústavně garantovanému právu vlastnit majetek, ale též základní zásadě správního soudnictví vyjádřené v § 5 s. ř. s., že soud ve správním soudnictví rozhoduje jen na návrh. Pokud tedy § 71 odst. 1 písm. c) s. ř. s. stanoví jako zvláštní náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, je třeba za přípustný považovat i takový žalobní návrh, kterým se výrok rozhodnutí napadá jen v části, již nebylo žalobci vyhověno. Právě takový návrh učinila žalobkyně v nyní projednávané věci, a proto soud oba výroky napadeného rozhodnutí přezkoumal jen v rozsahu, v němž příslušenství daně nebylo prominuto.

8. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.).

9. Soud rozhodl v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů.

10. Žaloba je důvodná.

11. Napadeným rozhodnutím žalovaný využil svou pravomoc prominout příslušenství daně z důvodu odstranění tvrdosti podle § 55a odst. 1 věty druhé zákona o správě daní. Vycházel přitom z pokynu D-330, jehož účelem je vymezení vodítek pro aplikaci správního uvážení v těchto případech. Tento pokyn sice stanoví skutečnosti, které mohou zakládat důvod prominutí daně za účelem odstranění tvrdosti, a okolnosti, k nimž lze přihlížet při stanovení konkrétní prominuté částky, nekvantifikuje však výši částky, která má být na základě jednotlivých důvodů prominuta. Stanovení konkrétní výše prominutí daně se týká pouze poslední odstavce čl. II pokynu D-330, kde se však uvádí jen tolik, že celkový podíl prominuté daně nesmí přesahovat 100 %.

12. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 15/2007 - 106, č. 2066/2010 Sb. NSS, je rozhodnutí o prominutí daně přezkoumatelné ve správním soudnictví, přičemž správní soud zkoumá zákonnost takového rozhodnutí a případnou svévoli správního orgánu při správním uvážení. Zároveň Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010 - 53, dovodil, že i na rozhodnutí o prominutí daně se vztahují obecné požadavky na přezkoumatelnost správního rozhodnutí, a to zvláště proto, že proti němu není přípustný řádný opravný prostředek. Žalovaný tedy byl povinen v odůvodnění svého rozhodnutí vyložit, *„jak věc ... uvážil, o jaké skutečnosti opřel svůj právní závěr, proč považuje důvody žádosti za liché, mylné nebo vyvrácené“*. Tím je naplněna zásada, že využití správního uvážení v právním státě nikdy nesmí být založeno na ničím neomezené svévoli rozhodujícího orgánu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, č. 906/2006 Sb. NSS).

13. Nyní napadeným rozhodnutím žalovaný zčásti příslušenství daně prominul. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se sice výslovně neuvádí, proč žalovaný považoval za splněné podmínky pro prominutí příslušenství daně z důvodu tvrdosti, které jsou uvedeny v čl. II části B pokynu D-330, v tom však nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí spatřovat nelze. Skutečnost, že je alespoň částečné prominutí namístě, je totiž mezi účastníky řízení nesporná, a předmětem přezkumu soudu je tedy pouze výše konkrétní prominuté částky.

14. Soud tedy zkoumal, které důvody vedly žalovaného k částečnému prominutí konkrétní částky uvedené ve výroku napadeného rozhodnutí. Důvody, které mohou vést ke zvýšení nebo snížení prominuté částky, jsou uvedeny v čl. II částech C a D pokynu D-330. Žalovaný jen ve zcela obecné rovině uvedl, že shledal dva důvody pro zvýšení prominuté částky, a to bezdlužnost žalobkyně podle bodu 1 části C pokynu D-330 a dobrou úroveň spolupráce žalobkyně se správcem daně při plnění nepeněžitých povinností podle bodu 4 části C pokynu D-330. Soud má za to, že závěr o naplnění těchto kritérií je srozumitelný a nevyžaduje žádnou bližší konkretizaci.

15. Zároveň však žalovaný shledal, že byl naplněn i další důvod ke zvýšení promíjené částky, totiž že zjištěné důvody vyměření daně nemají charakter zatajení skutečnosti žalobkyní podle bodu 3 části C pokynu D-330, avšak bez bližšího vysvětlení uvedl, že tento důvod výši prominuté částky již neovlivnil. Žalobkyně má pravdu, že tento závěr je nepřezkoumatelný a svědčí o libovůli žalovaného při výkonu správního uvážení. Pokud žalovaný shledal naplnění tří důvodů pro zvýšení promíjené částky podle části C pokynu D-330, nemohl se svévolně a bez jakéhokoli zdůvodnění opřené o konkrétní okolnosti daného případu rozhodnout, že dva z těchto důvodů při stanovení prominuté částky zohlední, a třetí naopak nikoliv. Z tohoto důvodu je tedy třeba napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů.

16. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dále spočívá ještě v druhém aspektu jeho odůvodnění, kterým je úplná absence zdůvodnění výše konkrétní prominuté částky příslušenství daně. Žalovaný příslušenství prominul jen zčásti, aniž by specifikoval, proč zvolil právě částku uvedenou ve výroci napadeného rozhodnutí. Způsob stanovení výše prominuté částky nelze dovodit ani z pokynu D-330, neboť ten žádný konkrétní způsob výpočtu prominuté částky nestanoví. Za účelem vyloučení svévole žalovaného je tedy třeba trvat na tom, aby na základě skutečností vztahujících se ke konkrétní projednávané věci zdůvodnil úvahu, jež ho vedla k prominutí daně části příslušenství daně. Jelikož žalovaný takové zdůvodnění v napadeném rozhodnutí nenabídl, zatížil jej nepřezkoumatelností.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

17. S ohledem na výše uvedené závěry soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. byla žalovanému věc vrácena k dalšímu řízení v rozsahu, v němž žádosti o prominutí příslušenství daně nebylo vyhověno. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaný v pokračujícím řízení právním názorem vysloveným v tomto rozsudku vázán.

18. Soud zdůrazňuje, že v souladu s výše uvedenými závěry bude v pokračujícím řízení předmětem rozhodování žalovaného pouze otázka prominutí zbytku příslušenství daně. V části, v níž příslušenství již bylo prominuto napadeným rozhodnutím, toto rozhodnutí zůstává účinné. Žalovaný v pokračujícím řízení rozhodne o tom, zda je namístež žalobkyni prominout vyšší část příslušenství daně, přičemž jeho úvaha musí najít odpovídající odraz v odůvodnění jeho rozhodnutí. Především je třeba, aby žalovaný uvedl, ke kterým okolnostem věci přihlédl a proč je na základě těchto okolností třeba prominout právě částku, k níž dospěje.

19. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. V nyní projednávané věci byla plně úspěšná žalobkyně. Její náklady tvoří pouze zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, neboť v řízení nebyla zastoupena a neuplatnila ani jiné náklady. Soud tedy žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení v této výši.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. ledna 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu